

Hatmillió felnőtt az iskolapadokban

Régi hagyománya van Lengyelországban a felnőttoktatásnak. A Lengyel Szabadegyetem 60 évvel ezelőtt kezdte meg működését. Azonban az igazi Lengyelország születésével indult meg.

A felnőttoktatás minden fokon — az elemi iskolától az egyetemig — jól bevált szervezeti formák között, ingyenesen történik. Tömegméreteit mi sem jellemzi jobban, mint hogy az elmúlt esztendőben hatmillióan vettek részt a különböző üzemi iskolákon, tanfolyamokon szervezett oktatásban. Az, hogy az iskolák közelebb hozták a munkahelyhez, nem várt eredményeket hozott: 1972 és 1978 között 1 200 000 felnőtt szerzett képesítést az üzemi iskolákban, munkás- és népfiskolákban.

Az elért eredmények méltó elismerést kaptak nemzetközi szinten is. Lengyel kezdeményezésre fogott hozzá az UNESCO munkacsoportja a felnőttképzés fejlődésének tanulmányozásához szerte a világban. Ugyancsak egyedülálló lengyel vállalkozás az UNESCO támogatásával néhány éve elkezdett műszaki televíziós egyetem. A tv-egyetem tantervét, munkaméretét lengyel tudósok dolgozták ki. A kísérleti felsőoktatási „tv-intézménynek” igen nagy a sikere. A modern technika felhasználásával azóta újabb ilyen iskolák kezdtek meg munkájukat így többek között a rádiótelevíziós középiskola, a televíziós mezőgazdasági technikum, a tanítók, tanárok rádiós és televíziós egyeteme. (BUDAPRESS—INTERPRESS)

Műtrágyagyártás szovjet segítséggel

A forradalom előtt Kubában húsz, elavult berendezéssel és technológiával dolgozó kis műtrágyagyár volt. Ezek import félgyártmányok felhasználásával évente összesen 195 ezer tonna kevert műtrágyát állítottak elő.

Ma a szocialista ipar két hónap alatt gyárt ugyanennyit. Ebben az évben a falvaknak 1 227 000 tonna műtrágyát adnak. Az iparág fejlesztéséhez nagy segítséget nyújtottak a szovjet szakemberek. Műszaki közreműködésükkel helyezték üzembe az évi 380 000 tonna kapacitású keveréktrágyagyárat, és az új nitrogén-műtrágya gyárat. Szovjet szakértők részvételével tárták fel a foszfátártalékokat, amelyek lehetővé tették, hogy Kuba beszüntthesse ennek a nyersanyagnak az importálását. (BUDAPRESS—APN—PRENSA LATINA)

Veszélyes a villanypózna

Megint megszámlálják a gólyákat

Tudós madarászok a megmondhatól, merre köszálnak mostanában gólyáink. Január legelején, amikor nálunk minusz tíz fok körül jár a hőmérő, talán meg sem képzik fejükben a hazai fészkek. Majdnem azt írtam, hogy eszükben, de számítanom kellene egy sor helyreigazító levélre, mely szerint az állatnak nincsen esze. Lehet, hogy nincsen, de magához való esze azért van. Különböző elpusztultak abban a világban, amelyet szeretünk gyorsulni, rohanó, lüktető jelzőkkel ellátni.

Pusztult is, hiszen hivatalos adatok szerint 1958 és 1964 között felére csökkent a gólyák száma Magyarországon. Száz oka lehet, beleértve a táplálék és fészkelési körülmények változásait, a vegyszerezéseket, vagy azt az egyszerű tény, hogy átépítették az oldalt fűtőlős kéményeket. Ha figyelembe vesszük, százévesnél régebbi fészkek is léteznek még, nyugodtan hozzágondolhatjuk, hogy legalább olyan marandót alkot lakás dolgában a gólya, mint az ember, és nem biztos, hogy azonnal át tud váltani, ha szétszedik a régi. Jakab Béla, a Somogyi-könyvtár munkatársa mondja, aki a gólyaszámlálások hazai szervezője, hogy találtak már fészket hidroglobuszban is, sőt templom tornyának a csúcsán, a két-karú keresztben is. Emberi ésszel gondolva elég nehéz földalati oldottak meg, de „tervezők és kivitelezők” konfliktusáról nem érkeztek jelentések.

Azt is számon tartják a kutatók, hogy 1938-tól kezdve rakja fészket megkülönböztetett előszeretettel a gólya a villanyvezeték oszlopaira, és bár szaporodnak az áramütések balesetek, számuk azóta nem csökken annyira, mint korábban. Nemcsak nálunk, de a környező országokban is egyre több fészket látni a villanypóznák tetején. Ha az okokat kutatjuk, nyilván hozzá kell gondolnunk azt is, hogy a villanyvezeték elkezdték T-alakú keresztvasakra függesztve vezetni a drótot, erre pedig könnyebb fészket építeni, mint a torony hegyére vagy a globusz tetejére.

Idén újra számlálják a gólyákat. Postások, erdészek, vadászok és madarászok, valamint az iskolai szakkörök segítenek idén is, mint öt évvel ezelőtt. Biztosra vehető, jóval több fészket talál-

nak majd a villanyoszlopokon, mint az előző számláláskor. Egy-egy ilyen fészket pedig két oldalról nézve is gondot jelent: veszélyes hely a madárnak, és gyakran okozhat zavart az áramszolgáltatásban is. Hasznos madár fészket levetni, amikor egyébként is fog, egészséges felfogásunkkal és természetvédelmi törvényeinkkel egyformán szemben áll. Dicsérni való a villanyvezeték túlélője, hogy megtűrje a fészket, de valamilyen jobb megoldást kellene találni.

Ha egyszer rászoktak a villanypóznákra, föltehetően ott is maradnak jó sokáig. Hozzáértő emberek kitalálták, hogy megemelik a fészket, erős fémkarikát raknak alá, így mindkét veszély egyszerre elkerülhető: megmarad a fészkek, és kevesebb az áramszolgáltatási kára. Igen egyszerű a megoldás, de ha országosan akarnák szervezni, azt hiszem, külön hivatalt kellene létrehozni, hogy el is készüljön, és oda is érjen időben, ahol szükség van rá.

Mire tavasszal visszaérkeznek a költöző madarak, meggyőződhetünk magasabbra rakott fészkekkel várni őket. Nagyon nem is kell rakni, hiszen a régi fészkek helyén, ha ott találja a vas-

kereket a gólya, néhány szálgallyal, újat épít rá maga. Egy-egy magasító költsége elenyésző, ha hulladékanyagból csinálják. Vassal banni tudók pártfogását keresik a madarászok, ilyenek pedig minden faluban vannak. Egy-két fészketől van szó egy-egy községünkben, talán a következők gépjavítói is segítenek.

Azért gondolnak többek között a szövetkezetek dolgozóira, mert a gólyák haszna a mezőgazdaságon kézzelfogható. A kigyó és a béka fogja a lecsapolások óta, de a gólya szinte mindenevő, és egy-egy több káros állatot fogyaszt. Megfigyelték például, hogy tarlóégetések idején szinte csatárláncot alkotva kapkodják a menekülő pocokokat. Nem nagy munkáról van tehát szó, biztosra vehető, hogy sokan segítenek. Mivel egy-egy fészket súlya idővel több mázsa is lehet, csak azt a magasítót szerelik föl az oszlopokra, amelyek később nem okoz újabb gondot. Mintával, rázzal szívesen szolgál a Somogyi-könyvtár. Az embernél kívül talán nincs is ellensége a gólynak, természetes, hogy segítség is innen várható.

Horváth Dezső

Formalizmus nélkül

A XI. kongresszus a pártmunka politikai, mozgalmi jellegének erősítésével kapcsolatban megállapította, hogy felesleges ülésezés, az indokolatlanul sok pártmunka figyelmet és energiát von el a tömegek körében folytatott politikai tevékenységtől. A párt vezető szervei a figyelemzetést szellemében rendszeresen foglalkoznak a pártmunka módszereivel, a pártmunka stílusát érintő kérdésekkel. Tapasztalható is ezen a téren fejlődés, mert észrevehetően csökkent a testületi ülések, az írásos előterjesztések, jelentések száma és terjedelme. Az előrehaladás azonban nem olyan mértékű, hogy a formalizmus elleni küzdelemben „pihenj” lehetne fújni.

Tulajdonképpen mit nevezünk formalizmusnak a politikai, a mozgalmi munkában?

Röviden fogalmazva: azt a munkamódszert, amely többre becsüli a látványos megoldásokat, mint a politikai munka tartalmát, az emberekkel való lelkiismeretes törődést. A formális, a bürokratisztikus megoldásokkal rendszerint a politikai munka hiányát igyekeznek pótolni, vagy helyettesíteni.

A helyes felismerés nehézsége a politikai, a mozgalmi munka természetében rejlik. A politikai munka, vagy annak eredménye soha nem önmagában jelentkezik, s nem mérhető az életben használatos mértékekkel. A politikai életben, munkában nélkülözhetetlen a gyűlésezés, a párttestületek értekezletei, a viták meg a társalalmi élet fontosabb kérdéseit, s itt hoznak határozatot annak további formálására. A pártmunka, a jelentés, feljegyzés is nélkülözhetetlen a politikai munka gyakorlatában. Ezek után szinte magától adódik a kérdés: hol a határ, mire mondjuk, hogy hasznos és szükséges, és mire azt, hogy felesleges?

Párthatározat született arról, hogy a községi, üzemi pártbizottságok és -vezetőségek csökkentése, illetve csökkenthetik üléseik számát. Számos pártszerv élt és él ezzel a lehetőséggel, s a többség az így felszabadult időt a gyakorlati munkára fordítja. Nagyon leegyszerűsítünk azonban a formalizmus elleni küzdelemben, ha azt le tudnánk az ülések számának csökkentésével. Ez önmagában ugyanis nem mentesít az üresjáratról, a bürokratizmustól. Az utóbbi időben egyes pártszervek munkájában ismét „kisért” a múlt

hibás gyakorlata. Igaz ugyan, hogy ritkábban üléseznek, de ezek fél nap helyett egész napot vesznek igénybe, s lényegében a napirendek száma — amely egyben a pártmunka növekedését is jelenti — nem csökkent.

Az előbbiekből kitűnik, hogy a pártmunka stílusának fejlesztése nem egyszerűen és formálisan az ülések számának csökkentését jelenti, hanem elsősorban a megfontoltabb, tervszerűbb irányító munkát. Ez tartalmazza az ülések helyi, illetve ritmikuságának fenntartását, a napirendi témák igényesebb megválasztását, a szóbeli előterjesztések számának növeledését, az előterjesztések terjedelmének csökkentését. De jelenti azt is, hogy a határozatok végrehajtását biztosító helyi intézkedések kidolgozása, a végrehajtás szervezése és ellenőrzése álljon a pártvezetőségek munkájának középpontjában.

A tartalmas szervezeti élet feltételeit a pártszervezetek vezetőségeinek biztosítaniuk kell, tehát vezetőségi üléseket, taggyűléseket, pártcsoport-értekezleteket, pártnapokat kell tartani, persze a helyi politikai feladatoknak megfelelő gyakorisággal és tartalommal. Az irányító munka tervszerűsége nem zárja ki, ellenkezőleg, feltételezi, hogy amennyiben a tennivalók sokasága követeli, sürtsék a rendezvények gyakoriságát, vagy adódhat olyan feladat, amelynek megoldása rendkívüli testületi ülés összehívását teszi szükségessé. A politikai élet jelenségeire való gyors reagálás jelenti a színvonalas politikai munkát.

A pártszervezetek területük mozgalmi-politikai életének irányítói, s egyben felelősei is. Irányító tevékenységük kiterjed a tömegszervezetek és -mozgalmak, társadalmi és gazdasági szervezetek munkájának segítésére, koordinálására. Ez utóbbi tekintetben sok még a pártszervezetek tennivalója, mert nem eléggé összehangolt a tömegszervezetek és -mozgalmak munkája, és gyakori a formális elem. Elég sok még az átfedés, a párhuzamosság munkájukban, rendezvényeikben. Gyakori, hogy ugyanazt a napirendet meg tárgyalja a pártszervezet, a tanács, a tömegszervezetek és -mozgalmak. Tekintve hogy a politikailag aktív lakosság több szervezetnek is tagja, ugyanarról a kérdéssről többször is kap tájékoztatást. Ezért néha úgy tűnik, hogy valamennyi rendezvényen ugyanazokat az arcokat lehet látni, a lakosság egy jelentős

része pedig távol marad az ülésekről, rendezvényekről. A pártszervezetek törekedjenek arra, hogy a tömegszervezetek és -mozgalmak hatóságabb rétegpolitikai tevékenységet folytassanak, igyekezzenek bevonni munkájukba a politikailag nem, vagy kevésbé aktív rétegeket. Tudatosabban törekedjenek arra, hogy az előadások, rendezvények a lakosság egyes rétegeit érintő és érdeklő kérdésekkel foglalkozzanak. Segítsék ebben őket a pártszervezetek.

Az említetteknek kívül számos példát sorolhatnánk arra, hogy a politikai munka tartalmának figyelmen kívül hagyása milyen formában jelenik meg. Legyenek ezek bármilyen látványosak, ha csökkentik a párt és a tömegek közötti élő kapcsolatot, akkor károsak. A pártszervezetek úgy küzdenek eredményesen a formalizmus, a üresjárat, a bürokratizmus ellen, ha az elérendő politikai célból kiindulva határozak meg munkamódszerekről a politikai munka formájáról és gyakoriságáról.

Mihók Sándor

HAZASSÁG

Arendás Árpád és Vécsernyés Erzsébet, Csóti Géza Lajos és Bende Ilona, Brachmann Tibor István és Hári Gyöngyi Anna, Sós András és Szankovics Éva Zsuzsanna, Rejtő Béla és Fálvölgyi Agota Júlia, Pengő Sándor és Kása Erzsébet, Tóth József és Gyentési Klára, Mellár Pál és Dér Gyöngyi, Balázs Tibor György és Lohmüller Mária házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Martonosi Sándornak és Szabó Katalin Emmának Anita, Németh Józsefnek és Nyíró Erikának Erika, Bacsó Károly Antalnak és Pavlik Erzsébetnek Tímea, Széplé Józsefnek és Virág Mária Rozáliának Ivett, Barna István Dezsőnek és Szegszárdi Eszternek Tamás, Luca Tamásnak és Katona Mária Erika, Tóth Zoltánnak és Molnár Veronika Hildának Gábor, Asztalos Ferencnek és Surján Mária Erzsébetnek Krisztina, Muszta János Tamásnak és Ferenc Adrienne Editnek Adrienne, Barna Józsefnek és Vincze Irénnek Gábor, Kotsis Ferencnek és Vékony Piroksa Katalinnak Tamás, Király Pálnak és Hegedűs Arankának Pál, Takács László Istvánnak és dr. Sebők Mária Veronikának Zoltán László, Csilla Istvánnak és Szekeres Irénnek Zoltán, Hollós Lászlónak és Havasi Helénnek Máté, Havancsik Tibor Istvánnak és Nagy Ernán Orsolya, dr. Méth István Tamásnak és Gundel Juditnak Zsófia, Lantos Sándor Istvánnak és Kövesi Erzsébetnek István, Busa Zoltánnak és Jenei Mária Zoltán, Hegedűs Istvánnak és Csányi Annának Roland, Adam Györgynek és Kántor Mária Magdolnának György, Jozóki Jánosnak és Szekeres Piroksának Hajnalka, Abraham Józsefnek és Bodó Katalin Rozsának Aranka Katalin, Kató Istvánnak és Papp Mária

Családi események

István, Székési Géának és Kovács Eszternek Róbert, Pap Ferencnek és Molnár Mária Judannak Petra, David Lajosnak és Szepesi Veronikának Éva, Tóth Istvánnak és Ágoston Mária Rozáliának, Széplé Sándornak és Hegyi Mária Gábor, Hegedűs Zoltánnak és Budai Ilona Margitnak Csaba, Fekete Józsefnek és Berzovszki Éva Margitnak József Szilveszter, Oltványi Géának és Temesvári Gizellának Olga, Haller Zoltánnak és Nagy-Jórárt Ilonának Gábor, Haller Zoltánnak és Nagy-Jórárt Ilonának Zsolt, Horváth Józsefnek és Molnár Rozáliának Mária, Katona Irénnek és Bálint Ágnesnek Imre, Podósi Péter Pálnak és Jacsó Katalinnak Györey József, Benke Tibornak és Berta Margitnak Marianna, Mézes Tibornak és Huszár Piroksának Melinda, Poulheim Józsefnek és Gombos Katalin Veronikának Amália Mária, Balla Imre Istvánnak és Léval Zsuzsanna Emánuelnek Szabolcs, Bábot Nagy Katalinnak és Kovács Ida Katalinnak Érika, Ábrahám Istvának és Papp István Annának Ádám, Gábor Tibor Andrásnak és Szekeres Zoltánnak Ágnes, Vámos Józsefnek és Dóczy Péternek Ágnes, Pálosi Péternek és Sándornak és Balusz Irénnek Zoltán, Nemes Istvánnak és Farkas Erzsébet Katalinnak Attila István, Pásztor Imre Józsefnek és Tóth Julianna Mária

Kata Kisan, Lángi Alajosnak és Vizi

Máriának Alajos, Széplé Istvánnak és Császár Mária Zsolt István, Dömök Imrénének és Szabó Zsófiának Anita, Kalmár Szilveszternek és Makra Terézának Szilveszter, Tóth Ferencnek és Tóth Irénnek Árpád Barnabás, Inasi Andrásnak és Császár Gyöngyike Mária

Andrásnak András Károly, Bartha Lászlónak és Bócsik Editnek Andrea, Bércs Andrásnak és Kurucz Terézának Terézia, Dudás Gyulának és Gyergyer Annának Róbert Gyula nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

Battancs Vince, Széplé István, Adam, Babinszki Andor, Tunyogi-Csapó Jánosné Imre Piroksa, Abraham Szilveszterné Úgyes Piroksa, Gabnai József, Csáky József, Kádár Franciska, Kozsárd Jánosné Juhász Erika, Bartal János István, Földvári János, Faragó Imréné Homolya Teréz, Dani János, Vadas Istváné Bócsó Erzsébet, Nógrádi Ferenc, Szatmári Istvánné Farkas Terézia, Gémes Sándor, Kócs Imre Lajosné Fazekas Gizella, Tóth Ferencné Szabó Rozália, Gáspár István, Szatmári Péter, Dankó István, Kovács Józsefné Frank Julianna, Katona Gáborné Szegedlovics Georgina, Balázs Sándorné Bendő Anna, Halmaj József János, Gémes László, Tóth György, Czövek Mátyásné Pásztor Julianna, Ungváry Lászlóné Fülöp Lujza, Palotás Pálné Bodor Etel, Miklósi Ferencné Antal Ilona, Istvánffy Sándorné Mayer Margit, Szilovicsa Pálné Dikány Anna, Kiss Erzsébet, Bacsa Pál Györgyné Tóth Terézia, Császár Mihályné Ördög Erzsébet, Bozók József, Baranyi Péter, Jani Jánosné Fekete Viktória, dr. Kormanyos István Tibor, Jakus Zoltánné Nagy-Farda Mária, Belovai Márton, Kispál Antal, Kiri Istvánné Magony Erika, Lakos Béla, Kopasz János, Csakó Sándor meghalt.

Erdőgazdálkodás az NDK-ban

Az erdő, amelynek faanyaga — a szén és a kőolaj mellett — a legfontosabb nyersanyagok közé tartozik, 2,95 millió hektár területet borít a Német Demokratikus Köztársaságban, ami nagyjából a közép-európai átlagnak felel meg. A szocialista táboron belül Magyarország után az NDK rendelkezik az egy főre jutó legkisebb erdőterülettel. Az NDK erdei — 78 százalékan túlévelő, 22 százalékban lombos fákkal — mégis 12—15 milliárd márkára népgazdasági értéket tesznek ki, és természetvédelmi szempontból is sokoldalú és egyszerű hasznosításával.

Évente 20 ezer hektár területen telepítenek új erdőt. Csúpan 1977-ben a Keleti-tenger és a Thüringia

erdő közötti területen 445 millió tűlevelű és lombos csemetét ültettek. A korszerű technológiák alkalmazására csupán egy példa: az erdőgazdaságban is meg-szervezték a repülőgépes növényvédelmet.

A régi és az új erdőállomány felett féltő gonddal őrökdnek a szakemberek. Azon fázadoznak, hogy az erdő által veszélyeztetett parti és természetvédelmi területek faállomány ne csökkenjen, ellenkezőleg: gvarapodjék, hogy a nagyvárosok, ipari központok zöldövezetei, a szanatóriumok és üdülők parkjai a felfrissülést, nyhenést szolgálják. A hallei Erdészeti Kutatóintézet feladata az erre vonatkozó tervek kidolgozása.

A védett- és az üdülőterületeknél jóval nagyobb ki-terjedésűek a gazdasági művelés alá tartozó haszon-erdek.

A haszonfa-felhasználás 1960 és 1976 között 11 százalékkal emelkedett, s a szakemberek becslése szerint a szükséglet e téren évről évre nő. Jelenleg a csaknem kétfélmillió hektáros haszonerdő területéről évente 8,5 millió tömörkőbméter fűrész- és furnérátut, valamint farost-anyagot szállítanak a különböző iparágaknak. Ezenkívül az NDK 72 állami erdőgazdasági üze-m számos faúrt szállít a falusi családi házak építéséhez is. Az országban 12 ezer olyan cikk készül napjainkban, amelynek az alapnyaga a fa.

A korszerű erdőgazdálkodást jól segíti a szocialista gazdasági integráció, amelynek keretében az NDK szakemberei szovjet, lengyel, csehszlovák, magyar, bolgár, román és kubai kollégáikkal közösen oldanak meg jelentős kutatási feladatokat. A magyar szakemberek a gyorsan növekvő fafajták és a minőségi vetőmagvak kutatásában vesznek részt. (BUDAPRESS—PANORAMA)